

Dosarul nr. 2ra-1136/2022
2-21050700-01-2ra-19082022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (N. Russu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (M. Guzun, A. Malii, V. Sîrbu)

DECIZIE

14 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecători

Svetlana Filincova
Maria Ghervas
Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând recursurile declarate de către Mușchei Anjela și Mușchei Vasile,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de Mușchei Anjela
împotriva lui Mușchei Vasile cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate
comună în devălmășie și determinarea cotelor-părți,
împotriva deciziei din 25 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 03 aprilie 2021, Mușchei Anjela a depus cerere de chemare în judecată
împotriva lui Mușchei Vasile privind recunoașterea dreptului de proprietate
comună în devălmășie asupra bunului și determinarea cotelor-părți ideale din
proprietatea comună.

În motivarea acțiunii a indicat că la 06 septembrie 2008 a înregistrat căsătoria
cu Mușchei Vasile, eveniment trecut în registrul actelor de stare civilă cu xx4 de
către OSC Nisporeni. Din căsătorie au un copil minor, Xxxx, născută la xxxx.
Copilul este elev în clasa xx la Liceul Teoretic „xxxx” și locuiește cu mama în
xxxx.

A susținut că, la 19 noiembrie 2003, Agenția Municipală de Ipotecă din
Chișinău AMIC SA și pârâtul Vasile Mușchei au încheiat contractul investițional
nr. 143/1/1/8 privind construcția spațiului locativ. Potrivit pct. 1.1. din contractul
menționat, Agenția la comanda beneficiarului construiește, iar beneficiarul achită
apartamentul comandat. Beneficiarul obține dreptul de proprietate asupra
apartamentului construit după achitarea integrală a datoriilor față de Agenție.
Potrivit pct. 1.2. din contract caracteristica tehnică a apartamentului comandat este,
xx în blocul locativ din str. Xxxx cu 1 cameră, etajul III, suprafața totală de 41,7
m2, amenajat cu toate comoditățile auxiliare conform pct. 1.5 al prezentului
contract. Potrivit pct. 1.3. din contract la momentul încheierii prezentului contract
prețul pentru 1 m2 din apartament constituia 325 de dolari SUA. Prețul total al
apartamentului constituind 13 553 de dolari SUA.

A invocat că, potrivit pct. 2.1. lit. e) din contract, Agenția, după achitarea integrală a taxelor pentru apartamentul comandat prevăzute în acest contract, transmite beneficiarului apartamentul în proprietate privată, conform legislației în vigoare a Republicii Moldova. Potrivit pct. 2.2. lit. b) din contract, beneficiarul, după achitarea integrală a costului apartamentului, perfectează de comun acord cu Agenția dreptul său de proprietar asupra acestui apartament. Potrivit pct. 3.1, este prevăzut că prima tranșă în sumă de 6 025 de dolari SUA, beneficiarul o achită la data semnării contractului. Potrivit pct. 3.2. din contract, suma restantă de 7 528 de dolari SUA se achită de către beneficiar lunar, în termen de 10 ani, începând cu darea în exploatare, în conformitate cu graficul calendaristic de achitare a costului restant a apartamentului, care este parte integrantă a prezentului contract. Potrivit pct. 5.1. în perioada construcției și până la achitarea integrală a costului, dreptul de proprietate al apartamentului comandat îl deține Agenția.

A relatea că potrivit pct. 5.2. după darea apartamentului în folosință și până la achitarea integrală, Agenția oferă beneficiarului apartamentul în chirie. Plata pentru chirie se stabilește în mărime de 8% anual din restul sumei neachitate de către beneficiar, ce se indică în graficul calendaristic de achitare a costului restant al apartamentului. Potrivit pct. 5.4. beneficiarul obține dreptul de proprietate asupra apartamentului comandat numai după achitarea integrală a costului. Potrivit pct. 5.5. după achitarea integrală a costului, Agenția va transmite apartamentul beneficiarului în proprietate liber de orice viciu juridic.

Reclamanta a menționat că dreptul de proprietate asupra bunului imobil - apartamentul xx, str. Xxxx, nr. cadastral xxxx, a fost înregistrat la Instituția Publică „Agenția Servicii Publice” Serviciul cadastral teritorial Chișinău, la data de 22 noiembrie 2010.

Prin hotărârea din 08 septembrie 2021 a Judecătoriei Ungheni, căsătoria cu Mușchei Vasile a fost desfăcută.

La 06 martie 2021, a expediat în adresa lui Mușchei Vasile cerere prealabilă prin care i-a propus mai multe variante de partajare a bunului imobil în litigiu. Înstrăinarea bunului imobil - apartamentul xx, str. Xxxx și partajarea în cote-părți egale a banilor obținuți în urma tranzacției de vânzare-cumpărare a bunului imobil. Transmiterea în proprietate lui Mușchei Vasile a ½ cotă-parte din locuința ce-i aparține cu drept de proprietate comună în devălmășie, contra sumei de bani în mărime de 14 000 de euro. Determinarea cotelor-părți ideale din apartamentul xx, str. Xxxx, mun. Chișinău, nr. cadastral xxxx, atribuindu-le în proprietate câte 1/2 cotă-parte ideală fiecăruia din apartamentul xx, str. Xxxx, mun. Chișinău. Nu a primit nici un răspuns de la Mușchei Vasile, din care motiv s-a adresat în judecată.

A solicitat reclamanta, recunoașterea bunului imobil - apartamentul xxxx, str. Xxxx, nr. cadastral xxxx, proprietate comună în devălmășie a Anjelei Mușchei și Mușchei Vasile, determinarea cotelor-părți ideale din apartamentul xx, cu atribuirea în proprietate a câte ½ cotă-parte ideală fiecăruia, anume Anjelei Mușchei ½ cotă-parte ideală și lui Mușchei Vasile ½ cotă-parte ideală din apartament și încasarea de la Mușchei Vasile în beneficiul Anjelei Mușchei, a cheltuielilor de judecată în sumă de 8 631 de lei.

Prin hotărârea din 19 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de către Mușchei Anjela împotriva lui Mușchei Vasile privind recunoașterea dreptului de proprietate comună în devălmășie asupra bunului și determinarea cotelor-părți ideale din proprietatea comună.

S-a recunoscut apartamentul xx, str. Xxxx, numărul cadastral xxxx, proprietate comună în devălmășie a Anjelei Mușchei și Mușchei Vasile.

S-au determinat cotele-părți ideale din proprietatea comună în devălmășie asupra apartamentului xx, str. Xxxx, numărul cadastral xxxx, anume 2/3 cotă-parte ideală lui Mușchei Vasile și 1/3 cotă-parte ideală Anjelei Mușchei, din apartamentul xx, str. Xxxx, numărul cadastral xxxx.

Prin hotărârea suplimentară din 08 decembrie 2021, a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a încasat din contul lui Mușchei Vasile în beneficiul Anjelei Mușchei, cheltuielile de judecată compuse din taxa de stat în sumă de 2 444 de lei, cheltuielile de asistență juridică în sumă de 5 000 de lei și cheltuielile pentru serviciile poștale în sumă de 11,15 de lei.

La 23 noiembrie 2021, Mușchei Anjela, a depus cerere de apel prin care a solicitat casarea parțială a hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea unei decizii noi prin care să fie determinate cotele-părți ideale din proprietatea comună în devălmășie asupra apartamentului xx, str. Xxxx, numărul cadastral xxxx, câte 1/2 cotă-parte ideală dînsei și lui Mușchei Vasile.

La 17 decembrie 2021, Mușchei Vasile a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea hotărârii cu emiterea unei hotărâri noi prin determinarea cotelor-părți ideale din proprietatea comună în devălmășie asupra apartamentului xx, str. Xxxx, numărul cadastral xxxx, anume 4/5 cotă-parte ideală lui Mușchei Vasile și 1/5 cotă-parte ideală Anjelei Mușchei.

Prin decizia din 25 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-au respins ca neîntemeiate cererile de apel depuse de Mușchei Anjela și de Mușchei Vasile, și s-a menținut hotărârea din 19 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a stabilit că este întemeiată concluzia primei instanțe cu referire la faptul că nu s-a demonstrat incontestabil că în timpul căsătoriei, Mușchei Vasile ar fi achitat în contul apartamentului suma de 90 848,48 de lei din surse personale, precum și aportul egal al părților la suma respectivă. Totodată, pârâtul a recunoscut că reclamanta avea bani, după cum au explicat ambele părți, de la părinții reclamantei, la fel, s-a dovedit că în timpul căsătoriei dintre Mușchei Anjela și Mușchei Vasile patrimoniul familiei a sporit prin procurarea de apartament, prin vânzarea ulterioară a acestuia, s-a demonstrat că pârâtul a avut cheltuieli legate de procurarea automobilelor și întreținerea copilului minor.

A mai invocat Curtea de Apel Chișinău că, Mușchei Vasile a admis că Mușchei Anjela a contribuit doar la ¼ cotă parte la procurarea apartamentului în litigiu, făcând totodată referire la faptul că aceasta nu a contribuit la efectuarea reparației, însă Mușchei Vasile nu a prezentat probe care să indice asupra cuantumului aportului acestuia la îmbunătățirea imobilului, iar în aceste condiții, instanța de apel a considerat ca fiind întemeiată concluzia instanței de fond cu privire la atribuirea lui Mușchei Vasile a unei cote-părți în mărime de 2/3, iar Anjelei Mușchei a cotei-părți de 1/3 din imobil, în condițiile în care pe parcursul procesului a fost recunoscut de către părți că Mușchei Anjela a contribuit la procurarea imobilului, fiind ajutată de părinți, precum și faptul că ultima din surse proprii a contribuit la creșterea și educarea copilului minor.

La 25 iulie 2022, Mușchei Anjela, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel din 25 mai 2022 prin care a solicitat casarea în parte a deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei decizii noi prin care să fie admisă integral cererea de chemare în judecată și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea recursului a invocat că, aprecierea probelor de către instanțele inferioare a fost arbitrară, au fost încălcate esențial și aplicate eronat normele dreptului material și procedural și că circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, nu au fost constatate și elucidate pe deplin.

Consideră recurenta că hotărârile instanțelor inferioare sunt ilegale, neîntemeiate și pasibile de fi casate în partea în care s-au determinat cotele-părți ideale din proprietatea comună în devălmășie asupra apartamentului xx, str. Xxxx, 2/3 cotă-parte ideală lui Mușchei Vasile și 1/3 cotă-parte ideală Anjelei Mușchei.

La 02 septembrie 2022, Mușchei Vasile, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel din 25 mai 2022 prin care a solicitat casarea hotărârii instanței de fond și a deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei decizii noi prin care să fie determinate cotele-părți ideale din proprietatea comună în devălmășie.

În motivarea cererii de recurs a invocat că apartamentul în cauză a fost procurat de către Mușchei Vasile până la căsătoria cu Mușchei Anjela, în baza contractului investițional privind construcția spațiului locativ. A achitat în contul apartamentului suma de 111 184,71 de lei. Această sumă nu reprezintă sporirea valorii unui bun cu regim de proprietate comună în devălmășie, dar reprezintă un drept de creanță cu regim de proprietate individuală a lui Mușchei Vasile, care nu poate fi inclus în comunitatea drepturilor devălmășe, care conform legii civile poate apărea doar din momentul încheierii căsătoriei, fapt care a avut loc la data de 22 noiembrie 2008.

Menționează că anume în interiorul acestei perioade cuprinse între 06 septembrie 2008–22 noiembrie 2010 urmează ca instanțele de judecată să stabilească în baza probelor pertinente care este aportul fiecăruia dintre soții Mușchei Vasile și Mușchei Anjela la dobândirea bunului.

Sușține recurentul că din conținutul materialelor administrate ca probe la cauza civilă reiese cu certitudine că Mușchei Anjela nu a contribuit la procurarea apartamentului în litigiu, precum și nu a contribuit la efectuarea reparației, însă în contextul în care Mușchei Vasile a achitat integral costul apartamentului, precum și a efectuat reparația acestuia, atribuirea lui Mușchei Vasile a unei cote-părți în mărime de 2/3, iar Anjelei Mușchei a cotei-părți de 1/3 din imobil, trebuie să fie proporțională cu contribuirea acestora la creșterea și educarea copilului minor.

Opinează recurentul că determinarea cotei-părți ideale din proprietatea comună în proporție de $\frac{3}{4}$ pentru Vasile Mușchei și $\frac{1}{4}$ cotă parte pentru Anjela Mușchei din ap.xx, str. Xxxx, xxxx, nr. cadastral xxxx, respectă mult mai corect principiul proporționalității la determinarea cotelor-părți din bunul imobil menționat.

La 19 august 2022 și la 06 septembrie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților copiile cererilor de recurs, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisorile de însoțire anexate la materialele dosarului (f.d. 212, 223).

La 07 septembrie 2022, Mușchei Vasile a depus referință la cererea de recurs depusă de către Mușchei Anjela, prin care a solicitat declararea inadmisibilă a recursului.

Cu referire la termenul de declarare a recursurilor, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 25 mai 2022. Decizia motivată a fost expediată participanților la proces, la data de 15 iulie 2022, însă date despre recepționarea acesteia lipsesc (f.d. 183).

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Astfel, instanța de recurs constată că Mușchei Anjela a depus cerere de recurs la 25 iulie 2022, iar Mușchei Vasile, a depus cerere de recurs la data de 02 septembrie 2022, astfel, ambii recurenți s-au conformat prevederilor legale, declarând recurs împotriva deciziei instanței de apel în termenul stabilit de lege.

În conformitate cu art. din 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin încheierea din 30 noiembrie 2022 a Curții Supreme de Justiție, recursurile depuse de Mușchei Anjela și de Mușchei Vasile, au fost considerate admisibile.

În conformitate art. 441 din Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Conform art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Art. 444 din Codul de procedură civilă, prevede că recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

Verificând legalitatea deciziei contestate în raport de criticile formulate, în limitele controlului de legalitate și temeiurilor de drept invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de Mușchei Anjela întemeiat și care urmează a fi admis, iar recursul declarat de Mușchei Vasile neîntemeiat și care urmează a fi respins, casând parțial decizia recurată și hotărârea primei instanțe, cu adoptarea unei hotărâri noi în această parte.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

În conformitate cu art. 239 din Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

În conformitate cu art. 240 alin. (1) din Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu

stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei și admisibilitatea acțiunii.

Din materialele cauzei rezultă că, la 03 aprilie 2021, Mușchei Anjela a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Mușchei Vasile solicitând recunoașterea bunului imobil - apartamentul xxxx, str. Xxxx, mun. xxxx, nr. cadastral xxxx, proprietate comună în devălmășie a Anjelei Mușchei și Mușchei Vasile, determinarea cotelor-părți ideale din apartamentul xx, cu atribuirea în proprietate a câte ½ cotă-parte ideală fiecăruia, anume Anjelei Mușchei ½ cotă-parte ideală și lui Mușchei Vasile ½ cotă-parte ideală din apartament și încasarea de la Mușchei Vasile în beneficiul Anjelei Mușchei, a cheltuielilor de judecată în sumă de 8 631 de lei.

Prin hotărârea din 19 noiembrie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de către Mușchei Anjela împotriva lui Mușchei Vasile privind recunoașterea dreptului de proprietate comună în devălmășie asupra bunului și determinarea cotelor-părți ideale din proprietatea comună.

A fost recunoscut apartamentul xx, str. Xxxx, mun. Chișinău, numărul cadastral xxxx, proprietate comună în devălmășie a Anjelei Mușchei și Mușchei Vasile.

S-au determinat cotele-părți ideale din proprietatea comună în devălmășie asupra apartamentului xx, str. Xxxx, mun. Chișinău, numărul cadastral xxxx, anume 2/3 cotă-parte ideală lui Mușchei Vasile și 1/3 cotă-parte ideală Anjelei Mușchei, din apartamentul xx, str. Xxxx, mun. xxxx, numărul cadastral xxxx.

Prin hotărârea suplimentară din 08 decembrie 2021, a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, a fost încasat din contul lui Mușchei Vasile în beneficiul Anjelei Mușchei, cheltuielile de judecată compuse din taxa de stat în sumă de 2 444 de lei, cheltuielile de asistență juridică în sumă de 5 000 de lei și cheltuielile pentru serviciile poștale în sumă de 11,15 de lei.

Prin decizia din 25 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, au fost respinse ca neîntemeiate cererile de apel depuse de Mușchei Anjela și de Mușchei Vasile, și a fost menținută hotărârea din 19 noiembrie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând materialele anexate la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul litigios, constată că decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe urmează a fi casate parțial.

Pentru început, Colegiul lărgit remarcă că instanțele ierarhic inferioare corect au constatat că la stabilirea regimului juridic al bunurilor soților Mușchei Anjela și Mușchei Vasile dobândite în timpul căsătoriei urmează a fi aplicate prevederile Codului civil în redacția în vigoare până la 01 martie 2019, având în vedere că părțile au încheiat căsătoria la 06 septembrie 2008, dreptul de proprietate asupra apartamentului xxxx, situat în mun. Chișinău, str. Xxxx, cu nr. cadastral xxxx fiind înregistrat la 22 noiembrie 2010, iar la stabilirea regimului juridic al bunurilor proprietate comună în devălmășie după desfacerea căsătoriei, la 08 februarie 2021, urmează a se aplica prevederile Codului civil în redacția modernizată.

Conform art. 344 din Codul civil (în redacția în vigoare până la 01 martie 2019), proprietatea este comună în cazul în care asupra unui bun au drept de proprietate doi sau mai mulți titulari.

Proprietatea comună poate apărea în temeiul legii sau în baza unui act juridic.

Conform art. 371 din Codul civil (în redacția în vigoare până la 01 martie 2019), bunurile dobândite de soți în timpul căsătoriei sînt proprietatea lor comună în devălmășie dacă, în conformitate cu legea sau contractul încheiat între ei, nu este stabilit un alt regim juridic pentru aceste bunuri.

Orice bun dobîndit de soți în timpul căsătoriei se prezumă proprietate comună în devălmășie pînă la proba contrară.

În conformitate cu prevederile art. 19 din Codul familiei, bunurile dobîndite de către soți în timpul căsătoriei sînt supuse regimului proprietății în devălmășie.

Regimul legal al bunurilor soților acționează în măsura în care nu este modificat de contractul matrimonial.

Conform art. 20 alin. (1)-(4) din Codul familiei, bunurile dobîndite de către soți în timpul căsătoriei aparțin ambilor cu drept de proprietate în devălmășie, conform legislației.

Sînt proprietate în devălmășie bunurile procurate din contul:

a) veniturilor obținute de fiecare dintre soți din:

- activitatea de muncă;
- activitatea de întreprinzător;
- activitatea intelectuală;

b) premiilor, indemnizațiilor și altor plăți, cu excepția celor care au un caracter de compensare (ajutor material, despăgubire pentru vătămarea sănătății etc.);

c) altor mijloace comune.

Sînt proprietate în devălmășie a soților bunurile mobile și imobile, valorile mobiliare, depunerile și cotele de participație în capitalul social din instituțiile financiare sau societățile comerciale, care au fost construite, constituite, procurate sau făcute din contul mijloacelor comune, precum și alte bunuri dobîndite în timpul căsătoriei, chiar dacă sînt procurate sau depuse pe numele unuia dintre soți.

Dreptul la proprietate în devălmășie se extinde și asupra soțului care nu a avut un venit propriu, fiind ocupat cu gospodăria casnică, cu educația copiilor sau din alte motive temeinice.

Conform art. 321 alin. (2) din Codul civil (în redacția în vigoare până la 01 martie 2019), în cazul bunurilor imobile, dreptul de proprietate se dobîndește la data înscrierii în registrul bunurilor imobile, cu excepțiile prevăzute de lege.

În acest context, instanța de recurs reține că dreptul de proprietate asupra apartamentului xxxx, situat în mun. Xxxx, nr. cadastral xxxx, a fost înscris în registrul bunurilor imobile la 22 noiembrie 2010, în baza contractului nr. 143/1/1/8 investițional privind construcția spațiului locativ din 19 noiembrie 2003, după Mușchei Vasile, cu cota-parte egală cu 1.0.

Sub acest aspect, Colegiul lărgit notează că la situația din 22 noiembrie 2010, Mușchei Anjela și Mușchei Vasile erau în căsătorie, apartamentul xxxx, situat în mun. xxxx, str. Xxxx, nr. cadastral xxxx se consideră dobîndit de către părți în timpul căsătoriei, deși a fost înregistrat numai pe numele pârâtului Mușchei Vasile, cu cota-parte 1.0.

Așa fiind, instanțele ierarhic inferioare corect au ajuns la concluzia privind admiterea pretenției reclamantei Mușchei Anjela cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate comună în devălmășie a reclamantei Mușchei Anjela și pârâtului Mușchei Vasile asupra imobilului de referință, fapt necontestat de către părți.

Distinct de cele relatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că instanțele ierarhic inferioare, deși corect a ajuns la concluzia de a recunoașterea dreptului de proprietate comună în devălmășie a reclamantei Mușchei Anjela și pârâtului Mușchei Vasile asupra imobilului de referință, totuși, greșit au apreciat coraportul cotelor-părți din bunul imobil litigios.

Din conținutul art. 544 alin. (3) din Codul civil modernizat, coproprietarii devălmași pot atribui bunurilor comune regimul proprietății comune pe cote-părți.

În conformitate cu art. 571 Cod civil modernizat, partajul bunului proprietate comună în devălmășie între coproprietarii devălmași se va face proporțional aportului fiecăruia la dobândirea bunului. Pînă la proba contrară, aportul coproprietarilor devălmași este prezumat a fi egal.

Conform art. 574 alin. (1) și (2) din Codul civil modernizat, în cazul partajului bunurilor proprietate comună în devălmășie a soților, părțile lor se consideră egale.

Bunurilor proprietate comună în devălmășie a soților pot fi partajate atît la divorț, cît și în timpul căsătoriei. Partajul bunurilor comune în timpul căsătoriei nu afectează regimul juridic al bunurilor care vor fi dobândite în viitor.

În conformitate cu art. 23 din Codul familiei, bunurile ce aparțin fiecăruia dintre soți pot fi recunoscute de instanța judecătorească proprietate în devălmășie a acestora dacă se va stabili că, în timpul căsătoriei, din contul mijloacelor comune ale soților sau al mijloacelor unuia dintre soți ori în urma muncii numai a unuia dintre soți, valoarea acestor bunuri a sporit simțitor (reparație capitală, reconstrucție, reutilare, reamenajare etc.).

Conform art. 25 alin. (1)-(3) din Codul familiei, împărțirea proprietății în devălmășie a soților poate fi făcută atît în timpul căsătoriei, cît și după desfacerea ei, la cererea oricărui dintre soți.

Proprietatea în devălmășie poate fi împărțită în baza acordului dintre soți.

În caz de neînțelegere, determinarea cotei-părți a fiecărui soț în proprietatea în devălmășie, precum și împărțirea acesteia în natură, se face pe cale judecătorească.

Reieșind din analiza materialelor cauzei coroborat cu normele sus enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție atestă că la materialele cauzei nu au fost prezentate acte din care ar rezulta cu certitudine că pârâtul Mușchei Vasile din cont propriu a achitat o sumă mai mare de 6025 dolari SUA pentru achiziționarea apartamentului xx situat în mun. Chișinău, str. Xxxx.

Or, potrivit carnetului nr. xxxx pentru evidența cotelor de achitare a costului apartamentului xx situat în blocul nr. xxxxx1, din strada xxxx, prima cotă depusă de pârâtul Mușchei Vasile în contul achitării costului apartamentului a constituit 6025 dolari SUA (f.d. 40), ceea ce constituie potrivit confirmării eliberată de către „Agenția Municipală de Ipotecă din Chișinău” S.A. din 09 august 2021 echivalentul a 80823,57 lei (f.d. 42).

De asemenea, în cadrul examinării cauzei a fost stabilit că reclamanta Mușchei Anjela dispunea de resurse financiare din contul părinților acesteia, fapt confirmat și de pârâtul Mușchei Vasile.

Prin urmare, având în vedere că ambii foști soți Mușchei Anjela și Mușchei Vasile au avut aport financiar la achiziționarea apartamentului xx situat în mun. Chișinău, str. Xxxx, înregistrat la 22 noiembrie 2010 în registrul bunurilor imobile cu nr. cadastral xxxx, instanța de recurs consideră întemeiată pretenția reclamantei Mușchei Anjela privind determinarea cotelor-părți ideale din apartamentul xx, cu atribuirea în proprietate a câte ½ cotă-parte ideală fiecăruia, anume Anjelei Mușchei ½ cotă-parte ideală și lui Mușchei Vasile ½ cotă-parte ideală din apartament.

Relevant cauzei este și faptul că, ambele părți pe parcursul procesului în prima instanță au recunoscut că, în timpul căsătoriei, au mai procurat apartamentul nr. xx, din mun. Xxxx, iar pârâtul la rândul său a recunoscut că reclamanta Mușchei Anjela a contribuit la achitarea apartamentului respectiv, ceea ce permite de concluzionat cu evidență faptul că, deși reclamanta Mușchei Anjela nu era angajată în câmpul muncii, ultima dispunea de venituri pe care le investea în patrimoniul familiei, alături de pârâtul Mușchei Vasile, inclusiv și în contul apartamentului în litigiu, or contrariul nu s-a demonstrat.

Mai mult, conform contractului de vânzare-cumpărare din 11.06.2014, Mușchei Anjela și Mușchei Vasile au vândut apartamentul nr. xx, din mun. Xxxx, contra sumei de 248 640 de lei, banii fiind repartizați în mod egal a câte 124 320 de lei fiecărui dintre soți (f.d. 55-64).

În context, având în vedere toate circumstanțele descrise mai sus, instanța de recurs conchide că aportul financiar în scopul investițiilor de familie au fost făcute de ambii foști soți Mușchei Anjela și Mușchei Vasile, prin urmare stabilirea cotei-părți în mărimi egale de 1/2 cotă-parte din apartamentul xx situat în mun. xxxx, str. Xxxx, este una întemeiată și echitabilă.

Deci, instanța de recurs apreciază critic afirmațiile lui Mușchei Vasile pe marginea cerinței privind atribuirea a 3/4 cotă parte din apartamentul xx situat în mun. Chișinău, str. Xxxx, deoarece la materialele cauzei nu se atestă acte contabile ce ar atesta că anume din venitul său personal și până la căsătorie a efectuat achitări mai mult de 50% din suma integrală a bunului imobil litigios.

Prin urmare, dezacordul lui Mușchei Vasile cu acțiunea înaintată de către Mușchei Anjela nu înlătură caracterul temeinic a acțiunii or, în situația descrisă sunt aplicabile prevederile art. 571 din Codul civil modernizat, partajul bunului proprietate comună în devălmășie între coproprietarii devălmași se va face proporțional aportului fiecăruia la dobândirea bunului. Până la proba contrară, aportul coproprietarilor devălmași este prezumat a fi egal. Mai mult, art. 574 alin. (1) din Codul civil modernizat, relevă că în cazul partajului bunurilor proprietate comună în devălmășie a soților, părțile lor se consideră egale.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de către Mușchei Vasile și de a admite recursul declarat de către Mușchei Anjela, de a casa parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe în partea determinării cotelor-părți ideale din apartamentul xx situat în mun. Chișinău, str. Xxxx, cu pronunțarea în această parte a unei hotărâri noi, în rest decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe de a menține.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de către Mușchei Vasile.

Se admite recursul declarat de către Mușchei Anjela.

Se casează parțial decizia din 25 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 19 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă, la acțiunea Anjelei Mușchei împotriva lui Vasile Mușchei cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate comună în devălmășie și determinarea cotelor-părți, în partea determinării cotelor-părți ideale din apartamentul xx situat în mun. Chișinău, str. Xxxx și se pronunță în această parte o hotărâre nouă, prin care:

Se determină cotele-părți ideale din proprietatea comună în devălmășie asupra apartamentului xx, situat în mun. xxxx, str. Xxxx, înregistrat cu numărul cadastral xxxx, atribuind 1/2 cotă-parte ideală lui Mușchei Vasile, născut la xxxx, IDNP: xxxx și 1/2 cotă-parte ideală Anjelei Mușchei, născută la xxxx, IDNP: xxxx, din apartamentul xx, situat în mun. xxxx, str. Xxxx, înregistrat cu numărul cadastral xxxx.

În rest, decizia din 25 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, hotărârea din 19 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și hotărârea suplimentară a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 08 decembrie 2021 - se mențin.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecători

Maria Ghervas

Dumitru Mardari

Mariana Pitic

Victor Burduh